

Kỹ thuật trồng và chăm sóc dưa hấu

1. Kỹ thuật trồng

a. Thời vụ: có thể trồng làm 3 vụ

- Vụ sớm (dưa Noel): Gieo trồng vào tháng 10 dương lịch và thu hoạch vào dịp Noel (20 - 30/12 dương lịch).

- Vụ chính (dưa Tết): Gieo trồng tháng 11 dương lịch và thu hoạch vào dịp Tết Nguyên Đán.

- Vụ hè (dưa Lạc Hậu): Gieo trồng vào tháng 02 - 05 dương lịch.

b. Gieo hạt, ươm cây con

Lượng hạt giống cần thiết để trồng 1 ha dưa hấu là 0,5 - 1,0kg.

Ủ hạt: Phơi hạt nơi nắng nhẹ 1-2 giờ, để hạt nguội rồi ngâm vào nước sạch 4-6 giờ, vớt hạt ra, rửa sạch nhớt rồi gói hạt trong khăn ẩm, ủ hạt 24-36 giờ ở nhiệt độ 28-30°C cho nứt mầm.

Gieo thẳng: Chuẩn bị lỗ trồng ngoài đồng ruộng bằng chày, nọc đục lỗ, sâu 10cm, bón phân tro hoai mục để giữ đất ẩm sau khi gieo. Gieo hạt đã nứt mầm, sâu 2-3cm, lấp hạt với tro trấu hay đất bột.

Gieo bầu: Gieo hạt trong bầu là thuận lợi nhất, tiện cho việc chăm sóc cây con, tiết kiệm hạt giống và có thời gian chuẩn bị đất trồng chu đáo hơn. Làm luống rộng 60-80cm, cao 15-20cm, nơi có ánh sáng đầy đủ và thoáng gió để đặt bầu.

c. Sửa soạn đất, trồng cây

- Chuẩn bị đất: Nếu trồng trên đất ruộng lúa, nên làm đất sau khi thu hoạch lúa. Dọn sạch cỏ dại và tàn dư thực vật, cày 1 lượt, bừa 1-2 lượt rồi đào mương lên luống.

- Phân lô, lên luống: Khoảng cách luống thường 2,5-3m cho luống đơn và 4,5-6m cho luống đôi. Mương tưới nước rộng 30-40cm, sâu 40cm, bố trí theo hướng Đông Tây để cây nhận được nhiều ánh sáng. Luống trồng rộng 80-90cm, cao 15-20cm.

- Khoảng cách, mật độ: Muốn có năng suất cao nên trồng 2,3-2,5m x 0,5-0,6m, nghĩa là mật độ 9.000 cây/ ha.

- Cách trồng: Cây con được 5-7 ngày tuổi, có 1-2 lá thật thì đem trồng. Tưới nước đẫm, rạch bao nylon rồi đặt bầu vào lỗ đục sẵn.

d. Sử dụng màng phủ nông nghiệp (bạt Plastic)

- Mục đích: Có tác dụng hạn chế sâu bệnh hại; Hạn chế bốc thoát hơi nước, tiết kiệm nước; Tiết kiệm phân bón; Tăng khả năng quang hợp cho cây; Hạn chế cỏ dại; Giữ độ ẩm và nhiệt độ cho bộ rễ; Hạn chế mưa xói mòn, ảnh hưởng úng rễ.

- Cách trải bạt: Dùng bạt có chiều ngang 1m, phủ mặt có màu trắng bạt lên phía trên, kéo căng bạt theo chiều dài luống, bìa bạt phủ sát mép mương để tránh cỏ mọc sau này.

- Đục lỗ: Dùng lon bia có đường kính 8-10cm, cắt 2/3 mài bén hoặc dùng than đốt nóng bỏ vào lon để đục lỗ bạt tạo thành lỗ tròn, cách đầu mương từ 20-30cm.

2. Bón phân - Chăm sóc

Lượng phân bón nhiều hay ít tùy thuộc độ màu mỡ của đất. Đất bạc màu, đất cát cần bón nhiều phân hơn đất thịt và đất sét.

Liều lượng phân bón chung:

Phân chuồng hoai hoặc phân hữu cơ: 1.000 kg/ha

Vôi bột (quét tường hoặc vôi nung từ vỏ sò): 1.000 kg/ha

Phân bón NPK Đầu Trâu 13-13-13+TE: 1.000-1.200 kg/ha

b. Làm cỏ

Sau mỗi lần bón thúc hai bên luống dưa, tiến hành làm cỏ quanh gốc và trên luống để cỏ không cạnh tranh dinh dưỡng với cây.

c. Tưới nước

Trồng thông thường có thể dùng phương pháp tưới phun hay tưới thấm tùy điều kiện tưới tiêu từng vùng. Trồng dưa có trải bạt phải áp dụng phương pháp tưới thấm bằng cách bơm hoặc tháo nước vào mương, sau đó rút cạn nước trong mương trong ngày. Lượng nước tưới và số lần tưới tùy theo điều kiện trồng và giai đoạn tăng trưởng của cây. Khi cây nhỏ, rễ chưa ăn sâu rộng, nên tưới nhiều lần/ngày và tưới gần gốc.

d. Tỉa nhánh

Khi dưa bò, phải tỉa bớt nhánh để tránh hao phí chất dinh dưỡng, dây dưa mập mạnh, dễ chăm sóc, lấy trái sau này.

e. Định hướng dây

Khi dưa bắt đầu bò, tiến hành sửa dây thường xuyên và cố định vị trí bò cho các dây nằm song song nhau trên mặt luống và thẳng góc với hàng trồng.

f. Thụ phấn

Thụ phấn nhân tạo là biện pháp kỹ thuật cần thiết trong sản xuất dưa để dễ chăm sóc, bón thúc nuôi trái, trái lớn đều, chín và thu hoạch cùng lúc. Thụ phấn vào buổi sáng từ 7-9 giờ lúc dây dưa dài khoảng 1,5m và ra hoa rộ (25-30 ngày sau khi trồng). Ngắt hoa đực bất kỳ, hoa vừa nở, to và có nhiều phấn; chấm phấn đều lên hoa cái vừa nở.

g. Chọn trái

Muốn cho trái thương phẩm to, tròn đều nên để mỗi cây một trái. Chọn trái ở vị trí lá 15 - 20 trên dây chính (hoa cái thứ 3, thứ 4) hay 8 -12 trên dây nhánh (hoa cái thứ 2, 3), trái có cuống to, dài, bầu noãn to, tròn đầy, không sâu bệnh và lớn nhanh sau khi thụ phấn.

3. Phòng trừ sâu bệnh

- **Bọ dưa:** Bắt, xua đuổi thành trùng bằng tay, dùng vợt hay phun thuốc Politrin, Baythroid, Admire, Đầu Trâu BISAD 0.5 ME liều lượng 10-15 ml/ bình 12-16 lít nước.

Rải thuốc hạt Basudin, Vibam ở gốc dưa sau khi trồng và trước khi cây ra hoa (kết hợp khi bón phân thúc).

- **Sâu vẽ bùa:** Phun thuốc Ofunack, Fenvalerate, Polirin, Oncol, Sumicidin, Đầu Trâu BISAD 0.5 ME liều lượng 10-15 ml/ bình 12-16 lít nước.

- **Bọ trĩ:** Kiểm tra đồng ruộng thường xuyên. Phun thuốc ngay khi mật độ bọ trĩ còn thấp (2-3 con/ lá). Thay đổi loại thuốc thường xuyên để tránh bọ trĩ kháng thuốc.

Thuốc hữu hiệu là: Phun thuốc Đầu Trâu FEAT 25 EC liều lượng 10-15 ml/ bình 12-16 lít nước. Hoặc Regen, Admire, Danitol, Oncol, Confidor.

- **Sâu ăn tạp (*Spodoptera litura*):** Cày ải, phơi đất, vệ sinh đồng ruộng. Rải thuốc hạt khử đất để diệt sâu, nhộng sống trong đất trước khi trồng. Ngắt bỏ ổ trứng hay sâu non.

Phun các loại thuốc: Supracide, Ambush, Karate, Atabron, Shersol, Lorsban ở giai đoạn sâu non.

- Các loại sâu khác (sâu ăn lá, rầy mềm) và các bệnh quan trọng (bệnh héo rũ cây con, bệnh chảy nhựa thân, bệnh thán thư, bệnh sương mai, bệnh nứt thân chảy mủ, bệnh héo vi khuẩn và bệnh khảm) nên sử dụng OLICIDE 0 DD liều lượng 25-30 cc/ bình 8 lít nước hoặc THUMB liều lượng 25-30 cc/ bình 8 lít.

4. Thu hoạch

Dưa thương phẩm được thu hoạch khi có độ chín 70-80% (khoảng 25-30 ngày sau khi thụ phấn hay 65-70 ngày sau khi trồng). Năng suất từ 18-45 tấn/ ha.